

Pentu- **MIYYTTI** *puntarissa*

Koiramaailma vilisee sitkeitä myyttejä. Virheellisten uskomusten varassa pennunkasvatus voi mennä metsään jo alkumetreillä. Laitoimme puntariin seitsemän yleistä pentumyyttiä.

Myytti 1:

PAKOTA SIISTIKSI!

Takavuosien vinkit pennun sisäsiisteyden opettamiseen olivat karut, ja kuuluu kaikuja vanhoista viisauksista vieläkin: jos pentu pissaa sisälle, paina sen nenä lätäkköön.

Uskomus ei voisi olla pahemmin pielessä. Pentu ei taatusti ymmärrä, miksi sen kuono kastetaan pissaan, eikä opi tällä tavoin sisäsiistiksi. Pentu ei käsitä ihmisen käytöstä, voi helposti menettää luottamuksensa omistajaan ja pahimassa tapauksessa alkaa pelätä tätä.

Parhaiten opetat pentusi sisäsiistiksi viemällä sen pihalle useita kertoja päivässä, aina ruokailun tai levon jälkeen, ja kehumalla sitä rauhallisesti, kun se tekee tarpeensa ulos. Jos vahinko sattuu, siivoa lätäköt ja läjät vähin äänin. Torumalla voit tehdä pennustasi salassa pissijän. Pentu voi myös alkaa pelätä tarpeiden tekemistä nähtesi – myös ulkona. Näin sisäsiistiksi oppiminen hidastuu tai voi estyä kokonaan.

Muista, että pennulla on fyysiset edellytykset sisäsiisteyteen vasta noin viiden kuukauden jälkeen. Ennen sitä pennulta ei voi vaatia työpäivänmittaista pidättämistä.

Myytti 2:

PENTU TIEÄÄ TEHNEENSÄ PAHAA!

Moni koiranomistaja kuvailee pentunsa näyttävän syylliseltä tehtyään tihutöitä: se tietää tehneensä pahaa.

Todellisuudessa pentu ei tunne syyllisyyttä vaan näkee kireän ilmeesi ja aistii kiukkuisuutesi. Se yrittää rauhoitella sinua painautumalla matalaksi ja vetämällä korvansa taaksepäin ja häntänsä jalkojensa väliin. Syyllinen ilme on sarja rauhoittavia signaaleja.

Meidän näkemyksemme mukaan pentu tekee pahaa, mutta oman näkemyksensä mukaan se vain leikkii, harjoittelee elämää varten tai kuluttaa aikaansa. Pentu ei osaa ajatella tekevänsä pahoja, joten se ei tunne syyllisyyttä tekosistaan.

Jo tapahtuneista vahingoista torumi-

nen on turhaa. Koira elää hetkessä. Se ei osaa yhdistää toruja siihen, mitä se on tehnyt tunteja aikaisemmin.

Myytti 3: TERVEHDI KAIKKIA!

Yhden kasvatusmyytin mukaan pennun täytyy saada tervehtiä kaikkia vastaanulijoita. On totta, että pennun sosiaalisen kehityksen kannalta on välttämätöntä, että se kohtaa jo hyvin nuorena mahdollisimman erityyppisiä tilanteita, ihmisiä, koiria ja muita eläimiä.

Silti pennun ei tarvitse saada tervehtiä jokaista vastaanulijaa. Opeta pennulle, että sinä päätät, ketä tervehditään. Jos pentu saa päättää tilanteista itse tai se saa aina tervehtiä kaikkia, sinulla on todennäköisesti myöhemmin ongelmia ohitus-tilanteissa. Lähes kaikki rakastavat – tai ainakin sietävät – suloista pikkupentua, mutta aikuinen koira voi saada vastaan- tulevalta ihmiseltä tai koiralta varsin tyylyn vastaanoton.

Omistajana velvollisuutesi on suojella pentua. Sinä päätät siitä, ketkä saavat lähestyä pentuasi. Kaikkien pentuajan kohtaamisten on oltava positiivisia kokemuksia. Esimerkiksi lauma iloisia ja kovaäänisiä lapsia voi pelästyttää pennun. Pieni säikähdytys ei yleensä haittaa. Pahimmillaan pentu voi kuitenkin pelästyä pahanpäiväisesti ja vihata loppuelämänsä leikkiviä lapsia.

Myytti 4: OTA POIS RUOKAKUPPI!

Syvien uskomusten suosta nousee seuraavakin myytti: kun pentu syö, siltä pitää ottaa ruokakuppi nenän edestä, jotta se ei vihoittele tavaroistaan tai ruuastaan aikuisena. Moinen malli opettaa pennun kuitenkin puolustamaan ruokakuppiin, ei luopumaan siitä.

Jos annat koiralle luun tai ruokakupin, se on koiran silmissä sen omaisuutta. Koiratkaan eivät yleensä ota toisiltaan luuta väkisin; joko luuomistaja luopuu

herkustaan vapaaehtoisesti tai toinen koira onnistuu huijaamaan herkuttelijaa kiinnittämällä sen huomion toisaalle. Pennun on saatava syödä rauhassa. Siten se oppii luottamaan, että kukaan ei vie sen ruokaa pois. Samalla omistajan ja pennun välinen luottamus vahvistuu.

Eteen tulee kuitenkin tilanteita, jolloin koiralta on saatava nopeasti esimerkiksi vaarallinen esine pois. Siksi pennulle on opetettava irti-käsky yhtä huolella kuin ei-käsky ja luoksetulokin. Harrasta vaihtokauppaa. Tarjoa pennulle namia, ja kun se irrottaa esineestä saadakseen herkun, nimeä toiminta irtisanalla. Pennun on koettava luopuminen kannattavaksi.

Luopumisen jo pentuna oppinut koira luopuu kielletyistä esineistä myös aikuisena.

Myytti 5:

ALISTA PENTU!

Myyttien kuningas, kenties eniten väärinkäytetty uskomus on käsitys pennun alistamisen tärkeydestä. Selälleen alistaminen juontaa juurensa vanhasta arvojärjestyskäsityksestä. Toisin kuin yhä luullaan, toimivassa koira- ja susilau-massa ei kuitenkaan ole kiinteää arvojärjestystä.

Luonnossa koirat tarttuvat toisiaan niskasta ravistaakseen uhrinsa hengiltä. Emokaan ei kannata pentujaan niskasta, vaan se ottaa pennun pään kokonaan suuhunsa. Kun emo tai lauman muu koira selättää pennun, se tapahtuu täysin ilman aggressiota. Aikuinen koira usein vain rötköttää pennun päällä. Rauhallinen ja väkivallaton kiinnipitäminen auttaa pentua rauhoittumaan.

Pääsääntöisesti pentua ei tule koskaan tarttua niskasta. Jos nypit pentua niskahasta koko sen pentuajan, on todennäköistä, että pennustasi kasvaa kättä väistelevä koira, joka suhtautuu epäluo-loisesti ihmisiin – myös sinuun.

>

Muserra myytit

- 1.** Pentukoiran omistaja törmää hyvää tarkoitaviin neuvonantajiin joka käänteessä. Ohjetulvasta on vaikea erottaa viisaat neuvot. Älä pähkäile kasvatususkomuksia yksin!
- 2.** Pennun kasvattajan on tunnettava kasvattamansa rotu ja koirankoulutuksen periaatteet. Tarvittaessa käänny koirakouluttajien puoleen. Hakeudu laadukkaalle pentukurssille tai pentujen leikkikouluun, jotka ovat tarkoitettu pienille pennuille ja heidän omistajilleen.
- 3.** Pennunkasvatuksessa ei ole tyhmiä kysymyksiä. Ota selvää asioista, ennen kuin niistä kasvaa ongelmia. Ongelman korjaaminen jälkikäteen on vaikeampaa kuin tilanteiden ennakoiminen. Koskaan ei ole kuitenkaan liian myöhäistä tarttua ongelmaan.
- 4.** Muista, että monet pennun kanssa eteen tulevista kysymyksistä ovat tilannekohtaisia. Ratkaisu riippuu esimerkiksi rodusta, yksilöstä, perheestä ja asuinolosuhteista.

Myytti 6:

RANKAISE MURINASTA!

Alistamismyyttiä tarjotaan ratkaisuksi pennunomistajalle usein siinä vaiheessa, kun pentu päästää ensimmäisen murinansa. Selälleen alistaminen ei kuitenkaan ole oikea ratkaisu pennun murinaan.

Murina saattaa olla epävarmuuden ja pelon ilmaus. Murina voi kertoa myös kivusta. Parhaiten välttää murinaongelman ennaltaehkäisemällä. Mitä paremmin pentu luottaa omistajaansa, perheeseensä ja perheen mahdollisiin muihin eläimiin, sitä vähemmän sillä on tarvetta murista.

Opetta pennulle ei-käsky ja väistökäsky. Kun pentu tuntee ei-käskyn, voit kieltää sitä, jos se alkaa murista. Kun pentu osaa mennä käskystä pois alta, voit käskä sitä väistämään, jos aiot istua pennun valtaamalle paikalle. Jos pentu murisee tai näykkii paljon, voit myös miettiä, onko sillä riittävästi omaa rauhaa tai onko sillä kipuja. Koiranpentu tarvitsee omaa tilaa ja oman paikan, jossa se saa olla rauhassa silloin, kun se haluaa olla itsekseen.

Usein koiranomistaja kokee pennun murinan uhkana arvovalalleen. Toisaalta moni on avuton murinan edessä, ja pentu oppii käyttämään tilanteen hyödykseen, jos ihmiset väistelevät murisevaa natiasta.

Murisevaan pentuun on suhtauduttava asiallisesti pennun ikä ja murinan luonne huomioiden. Jotkut koirat alkavat vartioida vähän kaikkea: luitaan, peittäjän, vesikuppiaan ja lelujaan. Jos olet epävarma, ole yhteydessä kasvattajaan tai muuhun koira-alan ammattilaiseen. Ulkopuolisen on usein helpompi nähdä ongelman luonne ja auttaa sen ratkaisemisessa.

Myytti 7:

OPETA HETI HIHNAAN!

Jotkut myytit pitävät kutinsakin: pentu oppii hihnakävelyn salat helposti, kun totuttaminen hihnaan aloitetaan heti, kun pentu muuttaa kasvattajansa hoteista uuteen kotiin. Pieni pentu haluaa olla lähellä omistajaansa, eikä se yleensä pyri vetämään remmissä. Siksi pentu on helppo houkutellessa kulkemaan mukana.

Käytä etsikkoaika hyväksesi kehumalla pentua, kun se kulkee taluttimessaan kauniisti. Näin vetämisestä ei tule ongelmaa aikuisenakaan. Jos pentu intoilee liikaa hihnakävelyllä, pysähdy ja jatka matkaa, kun vetäminen loppuu.

Voit käyttää pennulla valjaita tai pantaa. Jos käytät pantaa, sen on oltava riittävän leveä, jotta et vahingoita pennun niskanikamia tai kilpirauhasta. Muista, ettei pentua saa riuhtoa taluttimesta. ■

Asiantuntijana KIVA-Team -hyvinvointikouluttaja, -koulutusohjaaja ja -ongelmakoira-kouluttaja (OKKO) Kirsti Forstén.

